

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

16 MAART 1993

ONTWERP VAN DECREET

tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning

AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer J. Ulburghs
na iudicium van het verslag

Artikel 2

A. In **1°** op de eerste regel het woord „uitsluitend” **weglaten**.

B. **5°** vervangen door wat volgt :

„5° grind : na raadpleging van het bestuur, dat meebepaalt wat grind is (via een door het bestuur aanvaarde zeef), is het de Vlaamse Raad die eenduidig moet bepalen wat grind is ;”.

C. **9°** vervangen door wat volgt :

„9° grindwinning : de ontginning van natuurlijke grondstoffen waarvan het percentage grind op kalenderjaarbasis ten minste 20 percent bedraagt, alsook elke ontginning met een produktie van meer dan vijftienduizend ton grind per kalenderjaar ;”.

Zie :

154 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Verslag

D. 10° weglaten.

E. 11° vervangen door wat volgt :

„11° nieuwe grindwinningsgebieden : gebieden waar op dit moment nog niet ontgrind wordt en die bij de inwerkingtreding van dit decreet nog niet beschikken over de wettelijke voorgeschreven vergunningen en niet voldoen aan de toepasselijke wetgeving ;”.

F. In fine van 12° de woorden „met bijzondere aandacht voor hydro-geologische aspecten” toevoegen.

VERANTWOORDING

Ad A. Dit is een uitholling van de afspraken gemaakt op de derde Rondetafelconferentie.

Ad C. Ontgrinding is in deze context onduidelijker dan ontginning. Los van het feit of de overeenkomst inzake de tonnage binnen de Rondetafelconferentie in 1990 door het langer uitblijven van het grinddecreet nog aanvaardbaar is, blijft het overeengekomen tonnage bestaan. Alhoewel er verdere ontginning is geweest sinds die tijd (kleizone), is deze definiëring van grindwinning een verdere stap in het kunstmatig verhogen van het nog te winnen quotum. Er komt immers minder ontginning van natuurlijke grondstoffen in aanmerking om onder grind te vallen. Deze definitie opent de deur naar de verdere ontginning van grind via legale zandwinningen. Enkel werken met percentages bemoeilijkt de controle en laat misbruiken toe. Deze definitie wordt verder uitgehold door de invoering van de definitie „grindwinning als nevenproductie”.

Ad D. In strijd met de afspraken op de derde Rondetafelconferentie.

Het aantal grindwinningen die onder dit decreet vallen, wordt hier nog maar eens verkleind door de invoering van deze definitie van „grindwinning als nevenproductie”.

100 ton grondstof, waarvan 51 ton zand en 49 ton grind, is volgens deze definitie een „grindwinning als nevenproductie”. Het grind wordt echter nooit zuiver gewonnen : er is steeds een zand-grindpakket. Op het Kempisch plateau en op de rand van het Kempisch plateau varieert het gehalte aan grind sterk tussen 30 en 70 percent (maximum). Hoe meer naar het westen en het noorden, hoe meer zand. De aanwezigheid van geulen, leem of kleilenzen bepaalt in grote mate het lokale percentage grind.

Grindwinning als nevenproductie is — in de geest van de Rondetafelconferentie — reeds beschouwd als een winning waarvan het percentage grind op kalenderbasisjaar maximaal 20 percent bedraagt en die tegelijk minder dan 25.000 ton grind produceert per kalenderjaar.

Ad E. Deze definitie is deze van een illegaal grindbedrijf. Deze definitie laat toe dat een reeds in werking zijnde illegale ontgrinding als grindwinningsgebied wordt aangeduid. Een echte regularisatie van illegale toestanden. Over de MER-plicht, een van de grote afspraken binnen de Rondetafelconferentie, wordt in deze definitie niet gesproken.

Ad F. Op de Rondetafelconferentie is afgesproken dat aan de verstoring van de waterhuishouding extra aandacht besteed zou worden.

Artikel 3

In § 4 2° vervangen door wat volgt :

„2° de schadevergoedingen die voortvloeien uit de maatregelen genomen in het kader van dit decreet en, in voorkomend geval, nadat de bevoegde gerechtelijke instanties hierover een in kracht van gewijsde gegane uitspraak hebben gedaan. “.

VERANTWOORDING

De planschade wordt hierdoor terug op de administratie Ruimtelijke Ordening afgewenteld.

Als we rekening houden met de gerechtelijke uitspraken inzake planschade, kan dit betekenen dat gebieden waarop planschade rust of kan geëist worden, deze planschade nooit zal of kan uitbetaald worden, en bijgevolg dreigt afgraving.

Herstel van het oorspronkelijk gewestplan kan een beslissing van de rechtbank zijn. Dit betekent dat bestaande reservegebieden (Wateringen, Armenbos, De Bek) en mogelijk zelfs de centrale agrarische zone van het Vijverbroek ooit nog vogelvrij kunnen worden. Dit geldt trouwens ook voor de zone Solterheide.

In het ontwerp van decreet kan de planschade uit het grindfonds worden betaald, waardoor de gebieden Armenbos, Wateringen, De Bek, het Vijverbroek en Solterheide veilig zouden kunnen worden gesteld.

Artikel 5

In het eerste lid in fine van 4° de volgende zin toevoegen :

„Deze studies worden gemaakt in samenwerking met de experts van de verschillende subcomités. “

VERANTWOORDING

De bepaling van de studies wordt beter overgelaten aan de experts binnen de verschillende subcomités in plaats van het grindcomité.

HOOFDSTUK II

Het Grindfonds

AFDELING 2

De werking van het grindcomité

Het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt :

„Het beheer van het grindfonds”.

Artikel 6

In het eerste lid op de eerste regel het woord „meegedeeld” vervangen door het woord „overgemaakt”.

VERANTWOORDING

De term „overgemaakt” is beter dan meegedeeld, zoals in de oorspronkelijke tekst staat, omdat een mededeling vaak mondeling kan plaatsvinden. De datum van overmaking heeft hier juridische kracht.

Artikel 8

A. In fine van § 1, eerste lid de zinsnede „en dit telkens met één vertegenwoordiger per gemeente met een maximum van dertien leden. ” toevoegen.

B. In § 1 het tweede lid weglaten.

C. In § 2, eerste lid 1° vervangen door wat volgt :

„1° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door de GOM-Limburg ;“.

D. In § 2, eerste lid 2° weglaten.

E. In § 2, eerste lid 7° vervangen door wat volgt :

„7° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door verenigingen die uitsluitend de bescherming van het leefmilieu en de natuur als doel hebben en vertegenwoordigd zijn in de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen. ”.

VERANTWOORDING

Ad A en B. De verhoudingen in de verschillende comités mogen door toetreding van nog meer stemgerechtigde leden niet scheefgetrokken worden. De doelstelling van het grinddecreet is afbouwen tegen 2006, de mogelijkheid open laten voor nog meer gemeenten is strijdig hiermee.

Ad C en D. De vervanging van één lid, voorgedragen door de GOM, door een lid benoemd of voorgedragen door de IML, is niet zonder gevolg. IML heeft tot nog toe qua herbestemming weinig bewezen en heeft meermaals blijk gegeven van een niet objectieve houding. IML is voor de milieubeweging de enige niet aanvaardbare partner in het grindcomité. Tenzij IML als lid van het grindcomité de grindpot (van circa 600 miljoen frank, die hij beheert) overdraagt aan het nieuwe grindfonds. Deze wijziging mag voor IML geen aanleiding zijn verder mee te genieten van de nieuwe grindpot.

Ad E. De milieuverenigingen als belangrijke partner zijn ondervertegenwoordigd.

Artikel 9

Een nieuw 9° toevoegen dat luidt als volgt :

„9° het verstrekken van gegevens omtrent de nog aanwezige hoeveelheid voorraad in de effectieve grindzone. “.

Artikel 10

A. In het tweede lid 2° weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij de amendementen C en D op artikel 8.

B. In het vijfde lid 1° vervangen door wat volgt :

„1° het opmaken van een structuurvisie in en rond de grindwinningsgebieden in Limburg ;“.

C. In het vijfde lid in fine van 3° de woorden „in overleg met de milieu- en natuurverenigingen. ” toevoegen.

Artikel 12

Aan het tweede lid een nieuw 6° toevoegen dat luidt als volgt :

„6° twee leden uit gespecialiseerde wetenschappelijke instellingen voorgedragen door de universiteiten. “.

Artikel 13

In § 4 op de eerste regel na het woord „IML” de woorden „en het provinciebestuur” toevoegen.

VERANTWOORDING

De provincie als intermediaire partner moet betrokken partij blijven.

Artikel 14

A. Paragraaf 1 vervangen door wat volgt :

„§ 1. Vanaf 1 januari 2006 wordt er een einde gemaakt aan elke activiteit van grindwinning in de provincie Limburg. “.

B. Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

„§ 2. Alle vergunningen voor de exploitatie van grind, verleend volgens bestaande wetten en besluiten in de provincie Limburg, nemen van rechtswege een einde op 1 januari 2006 en 1 april 2006. “.

C. Paragraaf 3 vervangen door wat volgt :

„§ 3. De houders van een vergunning van de exploitatie van grind verwijderen alle uitrusting en installaties van de betrokken grindwinningsgebieden voor 1 april 2006. Een uitzondering kan worden gemaakt voor deze die dienen voor de herstructureringswerken. “.

VERANTWOORDING

Wat nu voorligt, is een niet correcte invulling van de binnen de Rondetafelconferentie gemaakte afspraak. Er wordt nu enkel een einde gemaakt aan elke activiteit van grindwinning binnen de ontginningsgebieden van de provincie Limburg, niet langer meer aan elke activiteit van grindwinning in de provincie Limburg. Volledig nieuw is de term ontginningsgebieden (die eigenlijk verwijst naar de bestemming op het gewestplan, maar binnen het kader van dit ontwerp van decreet niet gedefinieerd is). Omvat deze definitie nu ook de reservegebieden, de effectieve grindwinningsgebieden en de uitbreidingsgebieden ?

Het wegvallen van de formulering „voor een reservegebied kan er geen vergunning voor de exploitatie van grind verleend” dat onder de ontginningsgebieden enkel de effectieve grindwinningsgebieden en de uitbreidingsgebieden worden begrepen, blijken de reservegebieden er niet onder te vallen. De invoering van deze term ontginningsgebieden is wat men noemt een (bewuste) creatie van een juridisch vacuum of onduidelijkheid en laat het ontginnen binnen de resterende reservegebieden als achterpoortje toe.

Artikel 15

A In § 2 op de derde regel het woord „afgevoerd” vervangen door het woord „gewonnen”.

B. In 8 2 na de eerste zin de volgende zin invoegen :

„ De berekening van de gewonnen hoeveelheid breekzand . moet op basis van wetenschappelijke studies gebeuren. “.

VERANTWOORDING

De afvoer van breekzand tijdens een periode van zes maanden is geen goede maat voor de gewonnen hoeveelheid breekzand. Denk maar aan de tijdelijke onderwaterslagplaatsen. Controle op de afvoer is bijzonder moeilijk (cf. huidige toestand). De berekening van gewonnen hoeveelheid breekzand op basis van gedetailleerde wetenschappelijke studies is een veel betere maat. Verder is in dit ontwerp van decreet effectief afvoeren niet gedefinieerd.

C. Aan § 4 een nieuw derde lid toevoegen dat luidt als volgt :

„De hoogte van de afdracht per ton gewonnen grind kan enkel bepaald worden in functie van de taken die de drie fondsen dienen te vervullen, zeker wat de nabestemming op sociaal-ecologisch en cultuurhistorisch vlak betreft. “.

D. In § 5 in fine van het derde lid de volgende zin toevoegen :

„Indien blijkt dat de herstructurering en het herstel van het landschap, zoals opgenomen in de structuurvisie, niet kan worden gerealiseerd via het grindfonds, dan dient deze coëfficiënt significant te worden verhoogd. “.

Artikel 16

A. In § 1, eerste lid op de derde regel na het woord „planmatige” de woorden „en geleidelijke” invoegen.

B. In § 1, tweede lid op de eerste regel na het woord „verdeelt” de woorden „volgens een te bepalen procedure” invoegen.

C. In § 1 het vierde lid vervangen door wat volgt :

„Het bij het jaareinde niet gebruikte gedeelte van een productiequotum kan niet worden overgedragen op het volgend kalenderjaar. “.

VERANTWOORDING

De jaarlijkse vermindering van het productiequotum en een geleidelijke en planmatige afbouw van de grindwinningsector waren overeenkomsten binnen de Rondetafelconferentie.

D. Een nieuwe § 5 toevoegen die luidt als volgt :

„§ 5. Het binnen de Rondetafelconferentie overeengekomen globale volume grind van zestig miljoen ton dat bijkomend gedolven mag worden, dient te worden verminderd met de vanaf 1 januari 1991 gewonnen hoeveelheid grind in nieuwe ontginningszones in Limburg. “.

VERANTWOORDING

Na 1 augustus 1990 is in het Maasland nog minstens één nieuwe zone aangesneden, namelijk de kleizone te Kinrooi.

Artikel 17

A. Aan § 1 een nieuw tweede lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Indien uit de MER blijkt dat de ontginning van bepaalde ontginningszones een aantasting van de onvervangbare of kwetsbare ecosystemen of een aanzienlijke milieuhinder (abnormale burenhinder) teweeg brengt, dan dient deze zone in eerste fase als effectief ontgrindingsgebied geschrapt te worden. Indien na effectief uitgevoerde maatregelen blijkt dat de natuuraantasting en de milieuhinder voorkomen zijn, kunnen de betreffende zones in een volgende fase worden aangeduid als uitbreidingsgebied. “.

B. Aan § 2 een nieuw vijfde lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Het tijdstip waarbij er voor de reservegebieden vergunningen kunnen worden verleend, wordt geregeld door artikel 19. “.

VERANTWOORDING

De bedoeling achter artikel 14 wordt pas duidelijk bij het nalezen van dit amendement. Reservegebieden vallen dus niet onder de term

ontginningsgebieden (mede door de onduidelijkheid van artikel 18, 2°) en de huidige amendementsformulering van artikel 14 sluit niet uit dat de resterende delen van de reservegebieden nog na 1 april 2006 kunnen worden ontgrind (er wordt namelijk geen uitspraak meer gedaan over reservegebieden, ze worden enkel aangeduid).

Artikel 23

In het tweede lid op de vijfde regel na het woord „overtreders” de woorden „en aan de milieu- en natuurverenigingen” invoegen.

VERANTWOORDING

Grindwinning is tevens een milieuzak. Het bestuur heeft in een aantal dossiers blijk gegeven dat objectiviteit niet aan de orde is.

J. ULBURGHS
